

De svenske arbejdsmarkedsreformer sammenlignet med Løkke- og Thorning-regeringerne

Dette notat tager udgangspunkt i de reformer, der er gennemført af den svenske regering under ledelse af Frederik Reinfeldt i 7 års perioden 2006-2013. Den svenske regering har gennemført reformer, der øger den strukturelle beskæftigelse med 4,6 pct. (i Sverige ca. 215.000 personer). Det drejer sig bl.a. om skattereformer, fradrag for udgifter til håndværkere mv. og arbejdsmarkedsreformer. I Danmark vil en beskæftigelsesfremgang på 4,6 pct. svare til ca. 130.000 personer ekstra i beskæftigelse. Ses der på Løkke-regeringen, gennemførte den i løbet af under 3 år (2009-2011) reformer, der øger den strukturelle beskæftigelse med ca. 96.000 personer eller 3,4 pct. Det er værd at bemærke, at Løkke-regeringen har leveret disse reformer på under den halve tid af det, som den svenske, borgerlige regering har brugt på sine reformer (der i alt øger beskæftigelsen med 4,6 pct.). Thorning har leveret reformer, der øger den strukturelle beskæftigelse med ca. 27.000 personer eller knap 1 pct. (på knap 2 år). Hvis Thorning skal gennemføre reformer, der øger beskæftigelsen med 4,6 pct. frem til 2020, så skal der gennemføres yderligere reformer svarende til ca. 100.000 personer. Dette er opnåeligt, når vi har 2,1 millioner personer på overførselsindkomst. Der er mulighed for at gennemføre reformer af efterløn, dagpenge, kontanthjælp, skattesystem mv. Regeringen planlægger imidlertid kun at øge beskæftigelsen med 6.000 personer frem til 2020. Det er relevant at øge den strukturelle beskæftigelse markant frem mod 2020 og 2030. Ifølge Finansministeriet vil den årlige BNP-vækst frem mod 2030 udgøre 1,4 pct. årligt, mens OECD forventer en potentiel vækst på 1,5 pct. årligt. Sammenlignet med andre OECD-lande er det den 5. laveste økonomiske vækst frem mod 2030. Vækstraten kan øges ved at øge den strukturelle beskæftigelse eller ved at øge produktiviteten.

Ifølge det svenske Finansministerium¹ har den svenske borgerlige regering øget den strukturelle beskæftigelse med 4,6 pct. via reformer. Det svarer til ca. 215.000 personer i Sverige. Reformerne er gennemført i perioden 2006-2013 - altså over 7 år. De svenske reformer drejer sig bl.a. om skattereformer (via jobfradrag har personer med indkomster i intervallet 135.000-300.000 SEK fået marginalskatten sænket med ca. 6 procentpoint og gennemsnitsskatten med ca. 7 procentpoint, fradrag for udgifter til håndværkere mv. og arbejdsmarkedsreformer (lavere kompensationsgrad).

Hvis man i løbet af 7 år skal øge den strukturelle beskæftigelse i Danmark med 4,6 pct., skal den strukturelle beskæftigelse øges med ca. 130.000 personer. Nedenfor er det svenske reformniveau sammenlignet med Løkke- og Thorning-regeringen.

Tabel 1. Samlede strukturelle effekt på beskæftigelsen i 2020 af Løkke og Thornings økonomiske politik, sammenlignet med svensk reformeffekt siden 2006 på 4,6 pct af strukturel beskæftigelse

	personer	pct
Beskæftigelseseffekt af reform som Sverige (4,6 pct) - i løbet af 7 år	130.000	4,6
Løkke - knap 3 år (2009-2011)	95.600	3,4
Thorning - knap 2 år (2011-2013)	27.000	1,0
Thornings ambition frem til 2020 - 9 år (2011-2020)	33.000	1,2

Kilde: Økonomi og indenrigs ministeriet, Konvergens program 2013. Finansministeriet, Vækstplan DK, Svar på Finansudvalgets spørgsmål 207, februar 2013, Regeringens proposition 2012-13:100, 'Hur ska utvecklingen av arbetsmarknadens funktionsätt bedömas?', Økonomisk Redegørelse maj 2013 samt egne beregninger

¹ 'Hur ska utvecklingen av arbetsmarknadens funktionsätt bedömas', Finansdepartementet, 2011 & 'Regeringens proposition 2012/13:100', 2013

Ses der på Løkke-regeringen, gennemførte den i løbet af 2½ år (2009-2011) reformer, der øger den strukturelle beskæftigelse med ca. 96.000 personer eller 3,4 pct. Det bemærkes, at Løkke-regeringen har leveret disse reformer på under den halve tid af det, som den svenske, borgerlige regering har brugt på sine reformer (der i alt øger beskæftigelsen med 4,6 pct.). Løkkes reformer består af tilbagetrækningsreformen (der reducerer perioden på efterløn til 3 år, samt øger efterlønsalderen fra 2014 og folkepensionsalderen fra 2019)²), Forårspakke 2.0 (der reducerer topmarginalskatten med 7 pct.point) og Genopretningspakken (der bl.a. reducerer dagpengeperioden fra 4 til 2 år).

Tablet 2. Den samlede strukturelle effekt på beskæftigelsen i 2020 af Løkke-regeringens økonomiske politik

Tilbagetrækningsreform	65.000
Genopretningsaftale	12.300
Forårspakke 2.0	18.300
I alt	95.600

Kilde: Svar på Finansudvalgets spørgsmål 207, februar 2013

Thorning har leveret reformer, der øger den strukturelle beskæftigelse med ca. 27.000 personer eller knap 1 pct. (på knap 2 år)³. Det drejer sig om skattereformen (der øger beskæftigelsesfradraget og topskattegrænsen, ligesom den årlige regulering af dagpenge og kontanthjælp blev reduceret), førtidspensionsreformen (der bl.a. erstatter den gamle høje førtidspension med en lavere ydelse til unge på 10.300 kr. om måneden) samt en SU- og kontanthjælpsreform (ændret regulering af SU samt lavere kontanthjælp til unge mellem 25-29 år).

Tablet 3. Den samlede strukturelle effekt i 2020 på beskæftigelsen og offentlige finanser af Thorning-regeringens økonomiske politik

Skattereform	12.000
Reform af førtidspension og fleksjob	5.000
SU- og kontanthjælpsreform	10.000
Ikke konkretiserede reformer	6.000
I alt	33.000

Kilde: Økonomi og indenrigs ministeriet, Konvergensprogram 2013. Finansministeriet, Vækstplan DK.

100.000 ekstra i beskæftigelse for at nå svensk reform-niveau

Hvis Thorning skal gennemføre reformer, der øger beskæftigelsen med 4,6 pct. frem til 2020, skal der leveres yderligere reformer svarende til ca. 100.000 personer. Dette er opnåeligt, når vi har 2,1 millioner personer på overførselsindkomst. Der er mulighed for at lave reformer af efterløn, folkepension, dagpenge, kontanthjælp, skattesystem mv.

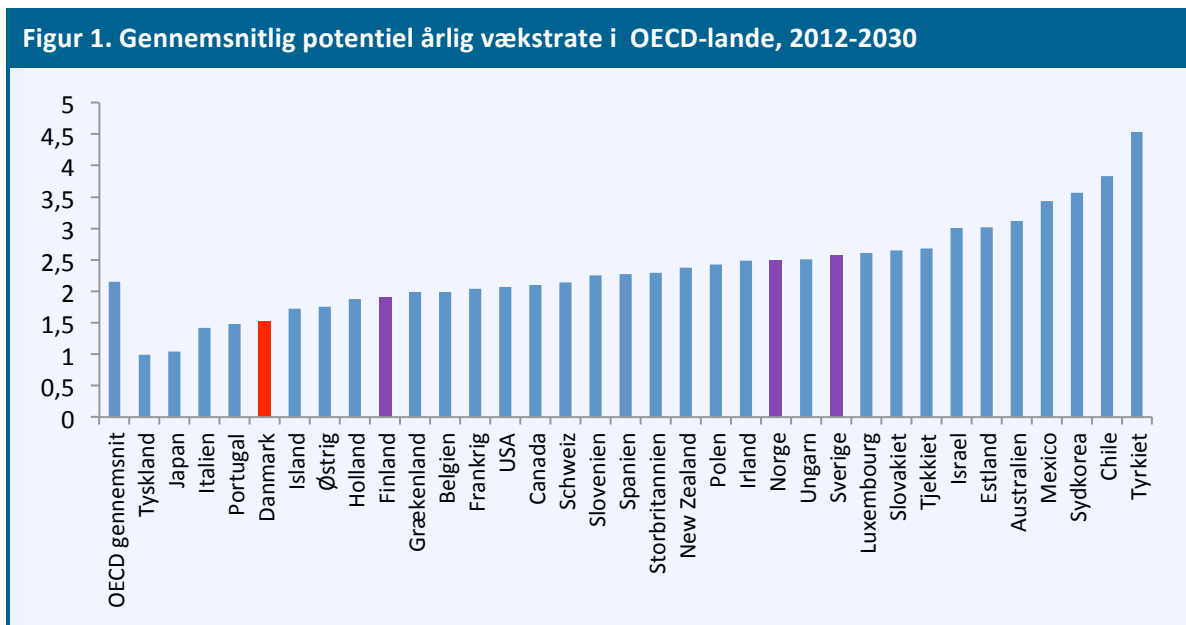
² Efterlønsalderen hæves med et halvt år om året fra 2014 til 2017. Efterlønsalderen vil dermed være 62 år i 2017. Folkepensionsalderen hæves med et halvt år om året fra 2019 til 2022. Folkepensionsalderen vil dermed være 67 år i 2022. Det svarer til folkepensionsalderen i årene frem til 2004, Aftale om en senere tilbagetrækning, 13. maj 2011, Finansministeriet

³ Det bemærkes, at Finansloven for 2012 (skatteforhøjelserne samt fjernelse af kontanthjælpsloftet og starthjælpen) samt energiaftalen reducerer beskæftigelsen med ca. 5.000 personer. Det er ikke medregnet ovenfor.

Thorning-regeringen lægger op til at øge beskæftigelsen med 6.000 personer frem mod 2020
 Regeringen lægger imidlertid kun op til at øge beskæftigelsen med 6.000 personer frem til 2020 gennem nye reformer. Dvs. Thorning-regeringen lægger i alt op til at øge beskæftigelsen med godt 33.000 personer frem mod 2020 (dvs. 9 år fra 2011) eller knap 1,2 pct. Til sammenligning har den svenske regering i løbet af 7 år øget beskæftigelsen med 4,6 pct. gennem reformer.

Lav vækst frem til 2030 ifølge Finansministeriet og OECD

Ifølge OECD står Danmark til en relativ lav økonomisk vækst frem mod 2030. Den forventede potentielle vækst udgør gennemsnitligt 1,5 pct. årligt frem mod 2030 og det er den 5. laveste vækst i OECD. Finansministeriet forventer, at den gennemsnitlige årlige BNP vækst frem til 2030 bliver lidt lavere (1,4 pct.)⁴. OECD forventer, at Sverige, Norge og Finland får en vækst, der er betydeligt højere end den danske (1,9-2,6 pct.). Den potentielle vækst i Danmark kan øges ved at øge produktiviteten (dvs. produktionen pr. arbejdstime) eller ved at øge den strukturelle beskæftigelse gennem reformer.

Kilde: OECD Economic Outlook, Volume 2013 Issue 1 - No. 93 - © OECD 2013

Svensk økonomisk succes i perioden 1994-2010 skyldes reformer

Siden den store krise i Sverige i starten af 90'erne har landet haft en relativ høj økonomisk vækst. I perioden 1994-2010 har Sverige haft en økonomisk vækst pr. indbygger på 2,2 pct., mens væksten i USA pr. indbygger har været på 1,5 pct. og på 1,4 pct. i EU-15⁵. De to svenske forskere Magnus Henrekson og Andreas Bergh forklarer den øgede vækst siden midten af 90'erne ved, at man har reduceret udgifts- og skattetrykket med i størrelsesordenen 10 pct. point, herunder gennemført betydelige skattereformer. De to forskere konkluderer ud fra en lang række videnskabelige vækststudier, at 10 pct. point lavere skatte- og udgiftstryk er associeret med ½-1 pct. point højere økonomisk årlig vækst for rige lande. De to forskere påpeger endvidere, at Sverige har øget den økonomiske frihed gennem reformer og at dette har øget væksten. Den økonomiske frihed opgøres ud fra størrelsen på den offentlige sektor, retssikkerhed, håndhævelse af den private ejendomsret, frihed til international handel samt udstrækningen af reguleringer af kredit- og arbejdsmarkedet samt erhvervslivet. Ifølge de to forskere er Sverige blandt de lande, der har øget den økonomiske frihed mest i OECD.

⁴ Teknisk baggrundsrapport, Vækstplanen, Finansministeriet

⁵ 'Vækst og den offentlige sektors størrelse', CEPOS-notat, 14. december 2012

⁶ 'Varför går det bra för Sverige – Om sambandet mellan offentlig sektor, ekonomisk frihed og økonomisk udvikling', Anders Bergh og Magnus Henrekson, 2012